

שמע ישראל

עלון בענייני השעה מבית 'קדושת ציון'

◇ בהר-בחקתי | גיליון מס' 4 ◇

נושאי המאמרים:

מה אפשר ללמוד מנפתלי בנט | עצמאות ערכית | יצא המרצע מן השק | משפט נתניהו - זוטות? | פרשת בהר בחקתי - מהות העמל בתורה

יום ראשון, ט"ז אייר התשפ"ו

תתפלאו, יש מה ללמוד מנפתלי בנט...

המלים שבכותרת אינן בדיחה. הן נכתבות בשיא הרצינות. נפתלי בנט הוא אדם שאסור לזלזל בו, וכאשר מניחים בצד אי אלו זוטות כגון נאמנות לערכים, יושרה, כנות, רמת בושה מינימלית שאמורה להיות לכל בן אנוש וכיוצא באלו (אני אפילו לא מזכיר כאן יראת שמים, דקדוק הלכה ודברים מן הסוג הזה) - כאשר שמים כל זאת בצד, מגלים אדם, שלא רק שיש מה ללמוד ממנו, אלא ניתן בהחלט לומר, כי חסר לנו - קהל יראי ה' - אחד כזה שינהיג אותנו.

עלינו להבין - להיות ראש ממשלה עם ששה מנדטים, עוד לפני שדנים על איך שלקח את המנדטים האלו והעביר אותם מצד לצד תוך כחש, מרמה, יריקה על פרצוף בוחריו ומה לא - להיות ראש ממשלה שהתמיכה הציבורית שלו שואפת לאפס, וגם את אותה תמיכה מועטה הוא מאבד תוך כדי שהוא מפר את הבטחתו לבוחריו - זה דורש הרבה יותר מסתם מגלומניה. מדובר ביכולת על-אנושית להיות חדור מטרה, לסמן אותה באופן ברור, להתעלם מרעשי הרקע ולהינעל עליה עד שמשיגים אותה. ואחרי הביזיון האדיר של אותה ממשלה שמרוב שקרים ותככים שהייתה בנויה עליהם לא שרדה יותר משנה, לחזור למערכת הפוליטית ולהתמודד שוב על ראשות הממשלה - צריך להיות עשוי מחומר, שאינו מצוי כלל במחוזותינו.

אכן, נפתלי בנט קורץ מחומר אחר, וכאשר הוא מאיים כבר עכשיו עוד בטרם נבחר לכנסת על שוטרים וקצינים כמו אחרון הגנגסטרים, ש'העניינים שלו עליהם' ושהוא 'יעיף אותם לכל הרוחות' ושאר משפטים מפוצצים - הוא עושה זאת מתוך בטחון מוחלט, שאכן זו זכותו וחובתו לאלף את הנתינים, שבדמיונו ישלוט עליהם.

איני יודע מהי האבחנה הקלינית של נפתלי בנט. אני יודע דבר אחד - שלעיתים דווקא אותה עזות, כאשר היא באה מצד הקדושה

- היא מה שכל-כך חסרה לנו. מתגנב ללבי החשש, ולפיו גם כאשר הציבור החרדי והאמוני בכללותו יהיה בעל כח מספרי גדול פי כמה מזה של בנט, כח שמאפשר לו לשלוט לפי חוקי הדמוקרטיה, הוא 'משכיך לקרטע מאחור, וכפי שאנו רואים כיום, שהיועמ"שית המפוסרת עושה צחוק מממשלה שנבחרה על-ידי רוב מוחץ של העם.

לעיתים צריך מישו, שיתנער מהכבלים של ההרגל והשגרה, סוג של חושים בן-דן, שיצחק - מה הולך פה? איפה אנחנו חיים? האם לנצח נהיה נשלטים תחת מגפי האליטות הישנות, שכבר מזמן אבדו את הרוב בקרב הציבור? איפה הנפתלי בנט שלנו, שיחליט שששה מנדטים זה מספיק בשביל לקחת את השלטון ולהתחיל לשנות כאן דברים? איפה הנפתלי בנט שלנו, שיבהיר לפקידות המשרתת את האג'נדות של השלטון הישן, שזמנם עבר, והם יכולים לארוז מזוודות? איפה האיש בציבור האמוני, שיגדיר את הממלכתיות בהתאם לערכים שאנחנו מאמינים בהם, שבמקרה הם גם הערכים שרוב העם היושב בציון חפץ בהם? למה בנט יכול לקבוע, שקצינים ופקידים שמשרתים את השמאל הם 'ממלכתיים', וכאלו שמזוהים עם הציבור האמוני הם 'פוליטיים'? אולי ההפך הוא הנכון?

אבל זה בדיוק הענין! אין לנו מה להלין על נפתלי בנט. האיש מסכן, ובעזר ה' הוא יתרום שוב כפי שהתרום בעבר, ואת התרגיל הנכלולי שעשה כבר לא יוכל לשחזר. אבל אצלנו, בקרב קהל יראי ה', הגיע הזמן שיקום איש, יותר נכון שתקום רוח חדשה - רוח עזות דקדושה, רוח של מי שמבין, שאפשר לשבור את המוסכמות, אפשר למוטט את החומות שהאליטות הישנות בצרו כנגדנו, אפשר לנפץ את תקרת הזכוכית שהציבו מעלינו ולסלק אותם ממוקדי השלטון אחת ולתמיד.

בתקשורת זה כבר קורה, לאט אבל בטוח. עברו הימים, בהם ערוץ משודר אחד או שנים ביחד עם שלושה וחצי עיתונים הכתיבו לעם מה לחשוב. אבל במערכות האחרות - במשפט, בכוחות הבטחון, באקדמיה - הם עדיין שולטים, כי יש להם תודעה של שלטון. הם הממלכתיים, הם בעלי הבית, ואנחנו הנתינים, שצריכים להתחנך ולכרוע ברך בפניהם כדי לקבל פיסת לגיטימציה. צריך שיקום איזה בנט כזה אצלנו, שיסמן מטרה ויכבוש אותה. שיחליט שהוא יהיה ראש ממשלה ויעיף אותם לכל הרוחות, כמו שבנט אומר.

שפחות יעניין אותו מה אומרים וחושבים עליו מתנגדיו. עייפנו מהבטחות למשילות, הגיע הזמן למעשים. חושים בן-דן, איפה?

יום שני, י"ז אייר התשפ"ו

עצמאות ביטחונית מתחילה בעצמאות ערכית

ידעיה חשובה ומרנינה מלמדת אותנו על הפקת לקחים חשובה מאד מאירועי השנתיים וחצי האחרונים. אחר שהוכח, כי אויבנו מהווים איום קיומי וכי 'העולם' מהווה עבורנו משענת קנה רצוף, באשר רובו המוחלט מזדהה עם השאיפה להשמידנו, וגם 'ידידתנו הגדולה' ארצות הברית יכולה בכל רגע נתון להתהפך מצד אל צד (וזאת - תחת הממשל האוהד ביותר שידענו, נסו רק לדמיין מה היה קורה תחת קמלה האריס), כאשר נופצו כל האשליות בדבר קבלתנו ל'משפחת העמים' והבטחת התורה על 'הן עם לבדד ישכון' מקבלת ביטוי מוחשי - נראה כי יש מי שמוכן סוף סוף להפיק לקחים ולהיערך לבאות בהתאם. וכך מלמדת אותנו הידיעה -

"על רקע המתיחות הביטחונית הגוברת, ראש הממשלה בנימין נתניהו הציג תוכנית אסטרטגית רחבת היקף לחיזוק צה"ל בעשור הקרוב, הכוללת השקעות חסרות תקדים ביכולות האוויריות והביטחוניות של ישראל.

במסגרת התוכנית, אושרה רכישת שתי טייסות קרב חדשות - טייסת רביעית של מטוסי F-35 ('אדיר') וטייסת נוספת של מטוסי F-15IA מתקדמים. העסקה נאמדת בעשרות מיליארדי שקלים וכוללת גם מעטפת תחזוקה, חלקי חילוף ותמיכה ארוכת טווח. נתניהו הדגיש, כי מדובר במהלך שנועד להבטיח את העליונות האווירית של ישראל: "הטייסים שלנו יכולים להגיע לכל מקום בשמי איראן, והם ערוכים לכך - אם נדרש".

במקביל, חשף ראש הממשלה יעד אסטרטגי נוסף - עצמאות ביטחונית בייצור חימושים. לצורך כך, צפויה השקעה של כ-350 מיליארד שקלים בעשור הקרוב, שתאפשר פיתוח וייצור מקומי של מערכות לחימה מתקדמות.

לדבריו, המהלך נועד לצמצם את התלות באספקה חיצונית ולחזק את היכולת של ישראל לפעול באופן עצמאי בזירות שונות". עד כאן לשון הידיעה.

מדובר במהלך חשוב, ללא ספק, המעיד על שינוי תפיסה יסודי. **אם היו במערכת הבטחון גורמים השבויים בקונספציית אוסלו, אשר סברו כי מוטב לפתח תלות בטוב לבם של גויים מעבר לים וכי עצמאות צבאית ואסטרטגית אינה כורח המציאות, כי ממילא האיום העיקרי על ישראל היא התחממות כדור הארץ, באה הגישה החדשה וגורסת, כי התחממות האויב הערבי היא אויב קיומי יותר, דחוף יותר, וכי הוא דורש התמודדות שאינה נשענת על חסדי האומות. ללא ספק, מדובר במפנה חשוב, חיוני, והלקח נלמד היטב מהגיבוי שג'ו ביידן העניק לחמאס כאשר מנע מישראל חימושים כי העדיף לרחם על העזתים האכזרים, תוך שהוא מגנה את ישראל על חוצפתה הנוראה, שהיא מעדיפה לחיות ולא למות ועל כך שדי לנו במוזיאון אחד בשם 'יד ושם'.**

אם כנים הדברים, ובאמת מדובר כאן על שינוי תפיסה, אז יש לי הצעה חשובה מאד עבור ראש הממשלה. המהלך שהוא מציע כרוך בהשקעה של מיליארדים רבים, ואכן ראוי להשקיע אותם, כי מדובר בחיינו פשוטו כמשמעו. אך ישנו מהלך פשוט, שלדעתי עשוי מאד לייעל את ההוצאות, וגם להשיג תוצאות טובות בהרבה. מטוסים זה חשוב, תחמושת בייצור עצמי זה הכרחי. אבל יש דברים

שעולים הרבה פחות ומשיגים הרבה יותר - אם כל ילד יהודי ידע מדוע אנו חיים כאן, מה זכותנו על הארץ, על מה אנחנו נלחמים, מה המגמה שאנו שואפים אליה ומה מייצג האויב העומד למולנו - יהיה קל הרבה יותר להבטיח את עתידנו!

לימוד מאסיבי של התנ"ך בכל מערכות ישראל לאור המסורת של תורה שבעל-פה תוך מתן דגש מוגבר על סיפור הברית שכתבנו עם בורא עולם, על היותנו עם נבחר לה', על תכלית הבריאה כהשכנת השכינה בישראל, על מהלך גילוי הייחוד על-ידי קיום חזון הנביאים של שיבת ישראל לארצו - אלו הם נושאי הליבה שאמורים לעמוד במרכז מערכת החינוך בישראל. הבנה ברורה של המושגים טוב ורע במקום הטשטוש המכוון של הפרוגרס, הבנת מהות ההבדל שבין ישראל לעמים - כי עם קדוש אנו לה' ולא גזענות חלולה של אנשים צבועים, שיודעים לקרקר כנגד 'גזענות', אך אינם יודעים להסביר לילד שלהם מדוע לא להתבולל בעמים, קבלת עול מלכות שמים בשלמות מתוך אהבת ה' ויראתו, הבנת המושג של היותנו עם ה' שנוצר בסיני תחת הלאומיות חסרת התוכן שניסו להלביש עלינו כחיקוי עלוב של הלאומיות האירופאית של המאה ה-19, אהבת ישראל ושנאה לאויביה המבוססים על הבנת מהות הברית עם ה' - אלו הם המושגים שמערכת החינוך הישראלית חייבת להחדיר בכל ילד וילדה בישראל. אם נעשה זאת, העצמאות הערכית תוביל מאליה לעצמאות ביטחונית.

לקרוע לגזרים את הקוד האתי של צה"ל שבגללו נרצחו אינספור חיילים ואזרחים יהודים - זו לא פעולה שעולה כסף. אולם היא דורשת שידוד מערכות ערכי, היא דורשת תשובה אמיתית אל ה'. כדאי לך, ראש הממשלה, לנסות את זה, ואולי תגלה, שהנטל הבטחוני הרבה יותר קל והרבה יותר זול ממה שאתה מדמיין כעת. בנפשנו הדבר!

יום שלישי, י"ח אייר התשפ"ו

יצא המרצע מן השק - אובמה חושף את שורש ההתנגדות של השמאל למלחמה באיראן

אם רצוננו להבין מה עומד בשורש המאבק של השמאל נגד המלחמה באיראן, מה גורם ליושבי האולפנים לחפש בנרות את הכישלונות, לגמד את ההצלחות ולהבליט את המחיר, מה גורם להם תמיד לעורר רוח נכאים בקרב העם ולהוציא את הרוח מהמפך? - תרתי משמע - בכל עת מלחמה ומה הניע אותם בקמפיין החטופים הזכור לדיראון שהביא לסיימה המביש של המערכה בעזה תוך הכלת הטבח הנורא על-ידי ישראל - כאשר רוצים להבין את השורש האידיאולוגי של השמאל הישראלי, הדבר המתבקש הוא לבדוק מה קורה מעבר לים בשמאל האמריקאי והאירופאי, ולעשות העתק-הדבק למציאות שלנו. עבור יהודים מאמינים הנטועים בהווייתם עמוק במציאות הישראלית, קשה להיכנס לראש הזה, אבל אם באמת רוצים להבין את הלך הרוח בשמאל, עלינו להבין כי מבחינה ערכית, תרבותית, רעיונית, מבחינת צורת הבילוי ואורחות החיים של אותם אנשים - השורש נמצא שם, לא כאן, והמצע עליו הם גדלים הם רעיונות הפרוגרס של השמאל העולמי.

על-כן חשוב מאד להתבונן בדבריו של מושא הערצתם של אנשי השמאל בעולם כולו, נשיא ארה"ב לשעבר ברק חוסיין אובמה, אשר העניק כעת ראיון מקיף לכתב העת 'ניו יורקר', בו פרס את משנתו בנוגע לאיראן והתרברב בכך שבניגוד לטראמפ, הוא לא שעה לעצת נתניהו והעדיף לחתום על הסכם עם שלטון האייתולות, הסכם שאיפשר לאיראנים להגיע בנקל תוך מספר שנים ליכולת גרעינית, שיכולה הייתה להוות איום קיומי על העולם כולו, אילולא המערכה האחרונה.

ה'ניו יורקר' מדווח, כי לדברי אובמה, הטיועונים שראש הממשלה נתניהו מציג כיום בפני הנשיא טראמפ כדי לשכנעו לצאת למערכה צבאית נגד איראן, הם אותם טיועונים ששמע הוא עצמו בתקופת נשיאותו. אובמה הבהיר כי הוא עומד מאחורי החלטותיו בעבר והדגיש: "אני חושב שההערכה שלי אז הייתה מדויקת. יתכן שנתניהו השיג את מה שהוא רצה, אבל האם זה בסופו של דבר טוב עבור העם בישראל? אני מטיל בכך ספק. האם זה מה שטוב עבור ארה"ב? אני מטיל בכך ספק. אני חושב שיש תיעוד נרחב של חילוקי הדעות שלי עם נתניהו"

העיתון ממשיך לדווח, כי הנשיא לשעבר לא חסך את שבט ביקורתו גם מיורשו בבית הלבן, דונלד טראמפ, ובמיוחד מהרטוריקה הלוחמנית שאימץ בחודשים האחרונים, שכללה איומים מרחיקי לכת על חיסול ציויליזציות שלמות. בתגובה לאיומים אלו, הציב אובמה מראה ערכית מול הממשל הנוכחי ואמר: "אני מאמין שהמנהיגות האמריקנית, כפי שהיא מיוצגת על ידי נשיא ארה"ב, חייבת לשקף כבוד בסיסי לכבוד האדם ולהגינות, לא רק בתוך גבולותינו אלא גם מחוצה להם. זהו חלק מאחריות המנהיגות".

לדבריו, ההתעלמות מההשלכות ההומניטריות והסתמכות על אינטרסים צרים בלבד הן בגדר 'יוהרה' מסוכנת. הוא חתם את דבריו באזהרה מהדהדת לגבי עתיד היציבות העולמית במידה והקו הנוכחי יימשך: "אם איננו נותנים ביטוי לערכי הליבה הללו - שישנם אנשים חפים מפשע במדינות עם ממשלות איומות ועלינו לדאוג לאנשים הללו, שביכולתנו לעשות טעויות אם לא נישמר מפני יוהרה ואינטרס אישי טהור אם אין לנו את הדברים הללו, העולם עלול להישבר בדרכים גרועות מאוד".

יצא המרצע מן השק! עלינו לדאוג לאנשים הללו - לאיראנים, לעזתים, ללבנונים, לאויב הערבי בארץ ישראל, לכל העמים העומדים מאחורי השאיפה להשמידנו, ולשם כך עלינו לסכן את חיינו, את חיי ילדינו ואת שלום העולם כולו! אדולף היטלר היה מוכן לשלם הרבה כדי שברק אובמה יהיה נשיא ארה"ב בזמן מלחמת העולם השנייה! גם קיסר יפן היה שמח בכך. לא קשה לנחש מה היה חושב על הפצצות בעלות הברית את ערי גרמניה ועל הטלת פצצות האטום בהירושימה ונגסקי. לא קשה לנחש לאן היה העולם נגרר אילו אותה 'מראה מוסרית' הוצבה מול צ'רצ'יל ורוזוולט ולהיכן הרייך השלישי היה מגיע אילו עמד העולם החופשי באותם ימים בקנה המידה המוסרי של אובמה ומעריציו בארה"ב, באירופה ובישראל.

אומרת הגמרא במסכת יומא תלמוד בבלי כב: - "וירב בנחל", אמר רבי מני: על עסקי נחל. בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא לשאול לך והכית את עמלק, אמר: ומה נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה, כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה! ואם אדם חטא - בהמה מה חטאה? ואם גדולים חטאו - קטנים מה חטאו? יצאה בת קול ואמרה לו 'אל תהי צדיק הרבה'. ובשעה שאמר לו שאול לדואג סב אתה ופגע בכהנים, יצאה בת קול ואמרה לו 'אל תרשע הרבה'."

הדאגה ל'חפים מפשע' בקרב האויב אינה מגיעה מעליונות מוסרית. היא מגיעה מהתנשאות חסודה וצבועה של אלו, אשר אינם מוכנים להילחם למען ניצחון הטוב, כי הם לא באמת מאמינים בטוב ורע. בהשקפת עולמם הכפרנית, אין אמת מוחלטת, וממילא אין טוב מוחלט. ומכיוון שהם מתכחשים בעומק נפשם ליסודות הבריאה, הם בהכרח מתערטלים מכל מוסר ומכל ערך, עד שמגיעים למחוזות הרוע העמוקים ביותר. זה עומק הגמרא, שמקשרת בין הרחמנות על עמלק להריגת כהני נוב, וזו הסיבה, שלפיה מתנגדי המלחמה באיראן, בעזה ובכל מקום - הם התומכים בכל התועבות של אנשי דור המבול, החותרים תחת יסודות האנושות.

רצונך לדעת מדוע השמאל מתנגד למלחמה? בדבריו של אובמה מונחת התשובה העמוקה, המהותית. מחלת הנתניהו-פוביה בישראל אינה אלא וריאנט משודרג של השנאה התהומית לטראמפ בארה"ב. היא אינה אלא סימפטום חיצוני לשורש הבעיה - הכפירה בבורא עולם, שְׁמוֹנֶצֶת מרצון מכוון לטשטוש ערכים, אשר מוליד את אותה התנשאות מוסרית-כביכול, שאינה אלא כסות לערווה מוסרית של רקבון פנימי. בשם אותה מוסריות, עמד הפילוסוף המוערץ על-ידי השמאל מרטין בובר עם שלט מול כלא רמלה, ועליו הכתוב 'לא תרצח' כאשר תלו שם את צורר היהודים אדולף אייכמן. חשוב שנדע מהיכן נובע החולי הזה, כדי שנוכל לחסן את הנוער שלנו מפניו.

אמונה, תשובה וידיעה כי ה' בחר בנו לשאת את שמו בעולמו וזאת עמנו ברית על הארץ הזאת - זו התרופה האחת והיחידה לתחלואי הדור!

יום רביעי, י"ט אייר התשפ"ו

משפט נתניהו - בכלל לא זוטות...

ככל שנמשך הקרקס המכונה 'משפט נתניהו', במסגרתו נדרש ראש הממשלה, העוסק במלחמה בכמה חזיתות ובעוד כמה דברים חשובים מתוקף תפקידו, להשיב על שאלות כבדות משקל בדבר סיגרים שעישן או לא עישן ובובה של ארנב שמישהו קנה לבנו לפני שלושים שנה, עולה הזעם בקרב רבים, הסבורים כי הזוטות הללו יכולות לחכות ליציאתו של נתניהו לפנסיה, ויש לאפשר לו לעת עתה לעסוק בדברים קצת יותר חשובים. ישנם אף המרהיבים עוז לטעון, כי בכלל אין סיבה להעמידו לדין, ואפילו מעבר לים נחלץ הנשיא טראמפ לעזרתו של נתניהו ומביע פליאה על עצם קיומו של המשפט. מכל העברים נשמעת הקריאה לחדול מהקטנוניות שמתגלמת במשפט הזה, ואף נתניהו עצמו - הידוע

במזגו הקר ויכולת האיפוק האִינסופית שלו - כבר מאבד את סבלנותו, והוא אף אומר זאת בגלוי לשופטים.

אולם מי שסבור, כי כל מטרת המשפט היא להציק לנתניהו ולהצר את צעדיו - טעות בידו. זה נכון שהשמאל וזרועותיו במערכת המשפט נהנים מכל הזדמנות לחבוט בראש הממשלה השנוא עליהם, אבל הם לא היו מבזים את עצמם ברמה כזאת רק בשביל זה. יש כאן דבר עמוק הרבה יותר, ואם נלמד אותו נכון - אולי גם נבין את שורש האובססיה לגיוס חרדים, שאחזה את אלו, שבימים כתיקונם הדבר שהכי פחות מעניין אותם הוא חוסנו של צה"ל.

מבחינת השמאל, משפט נתניהו חייב להתנהל לא בגלל שאכפת להם שהגברת נתניהו שתתה כמה שמפניות או בגלל שלפני 15 שנים מישהו כתב מחמאה על נתניהו באתר כזה או אחר. הוא חייב להתנהל, משום שזהו פולחן דתי לכל דבר. 'שלטון החוק' בעיניהם אינו מערכת שנועדה להסדיר חיי חברה. שלטון החוק הוא פולחן לכל דבר וענין. יש להם סדרים, יש כהנים (שופטים) עם בגדי כהונה, יש כללים ונימוסים מחייבים, ויש כח שמחייב את כל הנתינים להתכופף בפני המערכת. וכאשר הם מביאים את ראש הממשלה שנבחר על-ידי העם להיכל המשפט - כבר לא כל-כך משנה מה מתרחש שם. את שלהם - הם השיגו.

אנשים נוטים לחשוב שלחילונים אין דת. זה לא נכון. כפי שדת החטופים סיפקה למאמיניה את כל המוטיבים הדתיים - מקום פולחן, סמל של הדת, שכל אחד חייב לענוד, פסוקים מקודשים, כהנים מוסמכים, ויש אומרים אף אלהים צלוב בדמות החטופים, ששמשו כלי משחק עבור מנהלי הקמפיין, שידעו היטב כי הם רק מזיקים לגורלם - כך בימים כתיקונם, מערכת המשפט החילונית מספקת את כל הצרכים הדתיים עבור הישראלי החילוני - שופטים, מקום פולחן, סדרי דין, כח כפיה והילה דתית סביב דמותם של השופטים, המורמים מעם, אשר לעולם אינם טועים, אשר כל שיקוליהם אובייקטיביים, ובראשם הכהן הגדול מאחיו אהרן ברק. **נתניהו אינו מגיע לבית המשפט בגלל בובת באגס באני. נתניהו מגיע לבית המשפט כדי לשמש קרבן על מזבח שלטון החוק המהולל.**

וזה גם הסיבה לרדיפה האובססיבית של מערכת המשפט את עולם התורה. אלו שפועלים כל העת נגד חיילי צה"ל ומוציאים את דבתם בעולם מתוך מטרה ברורה להחליש את ישראל במלחמתה באויב הערבי - דבר אין להם עם דאגה למצב כח האדם בצבא. אבל **עולם התורה הוא לצנינים בעיניהם, משום שבעצם קיומו - הוא מהווה ערעור על מערכת המשפט החילונית, על דת שלטון החוק.** כל ילד יהודי שלמד בחיידר יודע, שבית המשפט החילוני דינו כערכאות שלפסקיו אין כל תוקף מלבד כח הזרוע המצוי לעת עתה בידיו. כל ילד שלמד בחיידר יודע, שמערכת המשפט התורנית עולה לאין ערוך על המערכת שבדו מלבם בני אדם, וכל יהודי שמתפלל כל יום מכוון בברכת 'השיבה שופטינו', שמערכת המשפט החילונית תכלה מן העולם ותקום תחתיה מלכות התורה.

לימוד התורה הוא האיום הגדול ביותר על דת שלטון החוק, ולכן המאבק הוא חזיתי, ללא פשרות וללא רחמים. זה לא מאבק של חילונים בדתיים, אלא שתי דתות הנאבקות האחת בשניה. ממילא, אין כאן שאלה של יעדים, מחסור בחיילים וכיוצא בכך. יש כאן מאבק על מהותו של העם - עם ה' שתורתו נתרונה בסיני, או עם ישראלי חדש, שערכי הפרוגרס והחילון מהווים עבורו פולחן לכל דבר וענין. הצד השני מבין זאת היטב, וככל שהוא מבין שהוא מיעוט שהולך ונכחד - כך הוא נואש יותר. במסגרת המאבק, הוא

מנסה לסמא את עינינו באמצעות סיסמאות שקריות אודות 'שוויון בנטל' וכיוצא בכך.

אסור להתבלבל. אילו באמת רצו לחזק את הצבא - היו דואגים לקדושת המחנה, לקוד אתי יהודי, היו מבינים היכן בחורי הישיבות באמת יכולים לתרום - בחיזוק הרוח של החיילים לנוכח תת-התזונה הרוחנית ממנה סבלו במערכת החינוך הממלכתית. לדאבוננו, המגמה שלהם הפוכה בתכלית. כמו שבמשפט נתניהו, רואים בחוש כי הכל אינו אלא מצג שווא - כך הדבר ביתר שאת בסוגיה שנוגעת לקיום עולם התורה. הם לא רוצים לחזק את הצבא, הם רוצים לחסל את עולם התורה. מי יודע, אולי רק כדי לחדד את ההבנה הזאת - הוזקנו למשפט נתניהו...

יום חמישי, כ' אייר התשפ"ו

פרשת בהר סיני - בחקתי

שתהיו עמלים בתורה - מהות העמל

עם סיומו של חומש ויקרא, מובאות ברכות וקללות של פרשת בחקותי, ורבו הדעות אודות היחס שבינן לבין הברכות והקללות שבכי תבוא וכן לאמור בשירת האזינו ולשאר התוכחות שבניצבים ובחומש דברים בכללותו. תקצר היריעה כאן מלעמוד על המשמעות המיוחדת של כל מקום שנאמרו בו ברכות וקללות, אבל המנגנון העיקרי שמבטא את מהלך חייו של עם ישראל מושרש כאן בתחילת הברכות - "אם בחקותי תלכו..." והכל מכירים את דברי רש"י על המקום בשם חז"ל - "אם בחקתי תלכו - יכול זה קיום המצות, כשהוא אומר 'ואת מצותי תשמרו' הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקתי תלכו - שתהיו עמלים בתורה".

מכיון שכל הברכות והקללות וכל גורלנו ויעודנו סובב סביב אותו מנגנון, ראוי לעמוד היטב על מהותו של אותו עמל שנצטוונו עליו - מה משמעותו, במה הוא בא לידי ביטוי, וכיצד ניתן לקיימו. ההסבר המקובל, הוא שעמל זה מה שמכונה בלעז 'שטייגער' - ללמוד בהתמדה, בהתלהבות, להיצמד לגמרא ולסטנדר ולשקוע בהיות דאב"י ורבא. ללא ספק, אלו הן מעלות עצומות, שכל יהודי באשר הוא אמור לשאוף אליהן, וכל מי שבאמת רוצה לדעת את דבר ה' חייב לסגל לעצמו לפי יכולותיו. ידוע תאורו המרטיט של החזון איש אודות העונג העצום למי שזוכה ללמוד ברציפות שעות רבות (הובא ב'מעשה איש' חלק ד) -

"מתיקות התורה - כמה גדולה היא נעימות התורה, ואי אפשר להשיג את זה ולהגיע לזה רק אחר שקידה של שלוש וארבע שעות ברציפות בלי הפסק. בלי זה אי אפשר אפילו לציר מהי הרוחניות הזו. וקל וחמר אחר חמש שעות כמה רוממות יש, איך אפשר למי שיש לו את האפשרות הזאת להפסיק את הרציפות ולהפסיד בידיים נעם כזה, כמו קדרה המתבשלת להוריד מן האש לתן להתקרר, ואחר כך להשיבה. ואחר שש שעות של לימוד שוכח האדם מכל העולם וענייניו ומתדבק בדברים רוחניים. ואחר שבע שעות האדם מרגיש קרוב להקדוש ברוך הוא. ואין לו מהנאות העולם כלום ומתמלא שמחה. ואחר שמונה שעות אפילו לא נופלת בלבו מחשבה של תאוה וחומריות. וכלו משתוקק לאלקיו. ואחר תשע שעות כלו קדוש למעלה למעלה. ואחר עשר שעות עין לא ראתה. אין לתאר ואין מילים לבטא את מצבו ורגשותיו".

אמנם ככל שמבינים את המעלה הגדולה שזוכים לה אותם יחידי סגולה, כך קשה לקבל שזו המשמעות של דברי רש"י במקומנו

בשם חז"ל. התורה מדברת כאן על תנאי לירושת הארץ, לברכות ולקללות, לקיום האומה על אדמתה לעומת גלות נוראה שהיא עצמה אסון ומתלווים אליה אסונות נוראיים בגשמיות וברוחניות. האם יעלה על הדעת, שבגלל שלא זכינו להגיע למדרגות הנשגבות של עמל התורה שמתאר החזון איש - תקיף אותנו הארץ? והאם מעלות אלו הן אכן ברות השגה עבור המון העם? וכי מדברת התורה כאן על עילויים מופלגים, ותולה בשטייגען שלהם את ישיבתנו בארץ?

ומלבד זאת, עולה השאלה מתוך דברי רש"י - מדוע הופרד לימוד התורה מקיום המצוות כולן? וכי עמל התורה אינו נכלל בקיום המצוות? והרי כל גדרו של הלימוד הוא על מנת לעשות, כפי שלמדנו מחז"ל במקומות רבים, עד שקבעו נחרצות בויקרא רבה פרשה לה סימן ז (פרשתנו, פרשת בחקותי, וכעין זה בתורת כהנים ובעוד מקומות) - "אמר רבי יוחנן - הלמד שלא לעשות, נוח לו שנהפכה שליתו על פניו ולא יצא לאויר העולם!".

כדי להבין את דברי רש"י על אשורם, נעזר בבעל הפרוש 'צידה לדך', תלמידו של בעל הלבוש על השלחן ערוך. ואלו דבריו -

"מפשט דברי רש"י משמע, דפירוש 'אם בחקותי תלכו' - שתהיו עמלים בתורה, ר"ל כדי ללמוד לחוד לדעת התורה שלא על מנת לשמור ולעשות ולקיים, דאם לא כן 'ואת מצותי תשמורו' למה לי, וכדי שלא יהיה חדא מינייהו מיותר, לכן פירש כן... ואני שמעתי ולא אבין איך אפשר לחלק הלימוד גופיה לשני חלקים הללו ולפרש 'אם בחקותי תלכו' - שתהיו עמלים בתורה כדי ללמוד לחוד לדעת התורה שלא על מנת לשמור ולקיים, שהרי לימוד זה איסור גמור הוא הס' כי לא להזכיר, כדאיתא בתורת כהנים (בחקותי פרשה א) הלומד על מנת שלא לעשות נוח לו שלא נברא, וכן איתא בויקרא רבה (לה ז) ובגמרא בדוכתי טובא [במקומות רבים] אמר רבי יוחנן הלמד על מנת שלא לעשות נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לעולם וכו', ולפי זה אין לנו אלא שני חלקים והם הלימוד והמעשה כיון דהא בהא תליא ר"ל הלימוד במעשה, כי אסור ללמוד שלא לעשות, אם כן קשה - הלא חדא מינייהו מיותר, כי די היה לו לומר - 'אם בחקותי תלכו ועשיתם אותם' או 'אם את מצותי תשמרו ועשיתם אותם' - להורות דקרא 'ועשיתם אותם' הוא תנאי שתהיו עמלים בתורה על מנת 'ועשיתם אותם', דלא סגי בלאו הכי [שלא די, שלא יתכן בלא זה] כמו שנתבאר...

ולוא פיו הקדוש של רש"י היה נראה לי לחלק הלימוד גופיה לשני חלקים באופן אחר והם אלו - האחד למוד והבנת סודות התורה והחכמה הכמוסה בה, ועל זה אמר 'אם בחקותי תלכו', ולפי שבזה הלימוד מעולם לא יושג הסוף והתכלית בו, שכל מה ששיג האדם מזה עדיין יש בה יותר ויותר באופן שתמיד האדם הולך בה, כי כל עוד שלא יושג תכלית התנועה לא נפסק התנועה, ולכן אמר בלמוד זה 'תלכו', ואמרו רז"ל 'עמלים', לפי שהוא טורח גדול ודבר קשה ההשגה. והשני - הלימוד בפשטי התורה ובהבנת הדינים והמצות

לעשותם כתיקונם, ולזה הלימוד קרא 'שמירה', שהוא שמירת הדין וההלכה בלב כדי לעשות אותם, כי לא עם הארץ חסיד".

העמל האמור כאן הוא אמנם קשה ההשגה, אבל הוא הכרחי כדי להתקיים בארץ - להבין את סודות התורה והחכמה הכמוסה בה - להתחבר למהלך הא-להי בבריאה, לדעת את המושגים, הרעיונות, המהות של הברית עם ה' העומדת מאחורי המצוות המעשיות. שלא נקיים את המצוות כחיוב טכני בלא לב, בלא רוח, בלא נשמה. צריך לעמול בתורה כדי להבין זאת. פת עמלה היא פת שנלושה היטב, כפי שרש"י מבאר במסכת ביצה כב: התורה צריכה למלא את כל הישות שלנו, עלינו להפוך בה ולהפוך בה - לא כדי לחדד את השכל, אלא כדי לחבר אותה לחיים שלנו. זה נכון לא רק לגבי אותם יחידי סגולה שהחזון איש מתאר - זה נכון לגבי כל אחד מישראל על-פי דרגתו ויכולותיו. עמל התורה הוא להפוך את התורה לדבר ששייך אלינו בעצם מהותנו.

אומר הנביא (ישעיה נא ז) - "שִׁמְעוּ אֵלַי יְדֵעִי צֶדֶק, עִם תּוֹרָתִי בְּלִפְנֵי: אֶל-תִּירְאוּ חֲרַפַּת אָנוּשׁ, וּמִגְדַּפְתֶּם אֶל-תִּתְחַתּוּ."

כשהתורה נמצאת בלבנו, איננו חוששים לקיים גם את אותן מצוות 'מסוכנות' שבני תמותה מנסים למנוע מאתנו. איננו חוששים מכוחות עולמיים העומדים למולנו, איננו חוששים מלהעמיד את דבר ה' כגורם המרכזי בהיסטוריה ולשאת את שמו בעולם. כשהתורה הופכת לדבר שבתוך לבנו, אנחנו זוכים לברכות כולן, ואין לנו מה לירא מחרפת אנוש ומגידופיהם. לאור זאת מובן, כיצד העמל בתורה - הוא אכן הערובה לישיבתנו בארץ, וכיצד עזיבתה היא המתכון לאסון. כל עוד התורה ממלאת את חיינו ועומדת בבסיס ההחלטות שלנו כאומה - אנחנו יכולים להיות סמוכים ובטוחים שנזכה לישיבת הארץ ולכל הברכות האמורות בהמשך הפסוקים כאן - רווחה, שגשוג, בטחון ורדיפת האויב עד חורמה. אך אם חלילה נעזוב את אותו עמל ונהפוך את התורה לדבר המנותק מחיי המעשה - חיינו וחיי ילדינו בסכנה!

יהי רצון שנזכה תמיד לעמול בתורת ה', ללמוד, ללמד, לשמור ולעשות, להתחבר למקור החיים ולהנות מזיו שכיתנו כאן שישכין בתוכנו!

הכותב הוא הרב יהודה אפשטיין - יו"ר אגודת קדושת ציון, אגודת החרדים לדרישת ציון על טהרת הקודש. לקבלת מאמרי אקטואליה קצרים מדי יום ביומו לדוא"ל, שלחו בקשה בדוא"ל (גם הערות תתקבלנה בברכה) לכתובת: 1@SHEMA-YISRAEL.ORG לקבלת עלון זה שלחו בקשה למייל: alonshmaIsrael@gmail.com

ליצירת קשר עם האגודה: office@kedushastzion.org | 079-538-3396 | kedushastzion.org